

**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΟΜΗΡΙΚΟ ΕΠΟΣ: ΣΕΝΑΡΙΟ
ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ
ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΜΙΚΡΟΚΟΣΜΟΥ
INTRODUCTION TO HOMER: A SCENARIO OF
COOPERATIVE RESEARCH LEARNING BASED ON THE
USE OF A MIKROWORLD**

Καλιάδου Μαρία
Φιλολόγος – Επιμορφώτρια ΤΠΕ
mkalliad@de.sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται ένα σενάριο για το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας Α' Γυμνασίου / Ομηρικά Έπη, βασισμένο στην αξιοποίηση του διερευνητικού εργαλείου ΤΑΞΙΝΟΜΟΥΜΕ. Ο Μικρόκοσμος που χρησιμοποιείται κατά τη διδασκαλία, δημιουργήθηκε προκειμένου να καταγράψει αδρομερώς τη δομή της Ιλιάδας και της Οδύσσειας, μέσα από πεδία με εγγραφές που αφορούν τις ραψωδίες, τους θεούς, τους ήρωες, τις τεχνικές, τις αξίες/έθιμα/στάσεις, τις θεϊκές παρεμβάσεις, τα τυπικά θέματα τον τόπο και χρόνο δράσης των επών. Οι δραστηριότητες, που αναπτύσσονται στα πλαίσια του σεναρίου, στοχεύουν σε μια εισαγωγική συγκριτική – συνεργατική διερεύνηση των δύο ομηρικών επών, μέσω της επεξεργασίας του μικρόκοσμου. Κατά την πορεία της διδασκαλίας, μέσω της χρήσης των φύλλων εργασίας, αναμένεται οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού να διερευνήσουν τη βάση δεδομένων που τους δίδεται, να διατυπώσουν ερωτήσεις και να εξάγουν συμπεράσματα σε θέματα περιεχομένου και αφηγηματικής τεχνικής των δύο επών, εντοπίζοντας παράλληλα τόσο τα διαφοροποιητικά όσο και τα κοινά στοιχεία τους.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: ομηρικό έπος, ραψωδίες, περιεχόμενο, θεός, θεϊκή παρέμβαση, ήρωες, χρόνος, τόπος, αξίες, αντιλήψεις, τυπικά θέματα, τεχνικές

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η βασική ιδέα του σεναρίου αυτού είναι να παρουσιαστούν με συνοπτικό τρόπο το περιεχόμενο και οι τεχνικές των Ομηρικών Επών και με την αξιοποίηση ενός διερευνητικού τεχνολογικού εργαλείου, έτσι ώστε οι μαθητές να επιχειρήσουν συγκριτική διερεύνηση των δύο επών, Ιλιάδας και Οδύσσειας, να αποκτήσουν εποπτεία του περιεχομένου και των τεχνικών τους και να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές. Το τεχνολογικό εργαλείο που προτείνεται προς χρήση είναι το ΤΑΞΙΝΟΜΟΥΜΕ, με το οποίο έχει δημιουργηθεί ένας Μικρόκοσμος με πεδία τα έπη, τις ραψωδίες, το περιεχόμενο, τους θεούς, τις θεϊκές παρεμβάσεις, τους ήρωες, τις αξίες/στάσεις/έθιμα, τα τυπικά θέματα, τις τεχνικές, το σχήμα των τριών, τον τόπο, το χρόνο.

Προσδοκώμενες παιδαγωγικές/μαθησιακές/διδασκτικές κατακτήσεις είναι η καλλιέργεια της συνεργατικότητας μεταξύ των μαθητών που δρώντας σε ομάδες θα εμπλακούν σε διαδικασίες διαχείρισης του μικρόκοσμου, η κατάκτηση της εποπτείας του Ομηρικού Έπους μέσα από τη δυναμική διαχείριση της βάσης δεδομένων, η διερευνητική μάθηση που διεκπεραιώνεται με τη χρήση του Η/Υ και του παρεχόμενου διερευνητικού τεχνολογικού εργαλείου.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Το παρόν σενάριο κινείται στο πρότυπο της διαλογικής σχέσης καθηγητή-μαθητή, όπου οι ρόλοι μεταβάλλονται και αναβαθμίζονται. Ο καθηγητής σχεδιάζει μια διαφορετική εμπειρία, σε ένα δημιουργικό περιβάλλον μάθησης (Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη Γ., 1991). Γίνεται σύμβουλος, παρατηρητής και συνεργάτης της μαθησιακής εμπειρίας, διαμεσολαβητής μεταξύ του Μικρόκοσμου και των μαθητών/τριών, καθοδηγητής και ενθαρρυντής των προσπαθειών τους. Εγκαταλείποντας το παραδοσιακό μοντέλο της «διάλεξης» και μηχανικής απομνημόνευσης των πληροφοριών, ο καθηγητής καθοδηγεί τους μαθητές/τριες σε μια ανακαλυπτική πορεία μάθησης, στην οποία ξεχνούν τον παραδοσιακό τους ρόλο και καλούνται να συνεργαστούν, να επεξεργαστούν τις πληροφορίες, να θέσουν ερωτήματα, να εξάγουν συμπεράσματα. Οι μαθητές/τριες δοκιμάζουν τη χαρά της ανακάλυψης, και της ενεργητικής συμμετοχής στην οικοδόμηση της γνώσης, λειτουργώντας με αίσθηση «αυτονομίας» και «προσωπικής ευθύνης» (Κυνηγός, 1995).

Το παρόν σενάριο ακολουθεί τους γενικούς σκοπούς διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών (Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών, 2002) και επιδιώκει:

- Την επαφή με την πνευματική δημιουργία του Ομήρου, ως προς το περιεχόμενο και ως προς τη μορφή.
- Την πληροφόρηση και γνωριμία δράσεων, στάσεων, συμπεριφορών σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο.
- Την εξοικείωση με τη δομή του αρχαίου Ομηρικού κειμένου.
- Την επισήμανση διαχρονικών ιδεών και αξιών του αρχαίου ελληνικού κόσμου που παράλληλα ενέχουν «ευρωπαϊκή διάσταση».

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Α. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Κατά την πορεία της διδασκαλίας αναμένεται οι μαθητές/τριες:

- Να γνωρίσουν τη δομή της Ιλιάδας και της Οδύσσειας, τις αφηγηματικές τεχνικές, τη λειτουργία του χρόνου, το ποιητικό παρόν και παρελθόν και τους εκφραστικούς τρόπους.
- Να γνωρίσουν πρόσωπα και στοιχεία του μύθου που πλέκει ο ποιητής.
- Να διαπιστώσουν τη λειτουργία του σχήματος Ύβρις - Νέμεσις - Τίσις και ότι η δράση συντελείται σε τρία επίπεδα, Όλυμπος - γη - Άδης .

- Να γνωρίσουν στοιχεία του πολιτισμού των επών, μέσα από τις αξίες-στάσεις-έθιμα.
- Να γνωρίσουν χαρακτηριστικά στοιχεία από το παραμυθικό και φανταστικό ταξίδι του νόστου.
- Να γνωρίσουν στοιχεία από την πολιτική και στρατιωτική οργάνωση των Αχαιών.
- Να γνωρίσουν τη θεολογία της Ιλιάδας και της Οδύσσειας, την ενεργό συμμετοχή των θεών στην εξέλιξη της πλοκής.
- Να διαπιστώσουν τις ομοιότητες και διαφορές της Ιλιάδας, ενός ηρωικού πολεμικού έπους και της Οδύσσειας, ενός ηρωικού-μεταπολεμικού έπους.

Β. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Κατά την πορεία της μαθησιακής διαδικασίας εφαρμόζεται το σχήμα: γνώση, κατανόηση, εφαρμογή, ανάλυση, σύνθεση, αξιολόγηση (Bloom & Krathwohl, 2000). Οι μαθητές/τριες ανακαλούν προϋπάρχουσα γνώση, κατανοούν, συσχετίζουν και ερμηνεύουν τα δεδομένα της βάσης, εφαρμόζουν υποθέσεις, αναλύουν τα δεδομένα και τις μεταξύ τους σχέσεις, συνθέτουν το όλο βάσει των αποτελεσμάτων της διερεύνησης, αξιολογούν και κρίνουν το παρεχόμενο υλικό και την πορεία διερεύνησης.

Ο Μικρόκοσμος επιτρέπει στους μαθητές/τριες να οπτικοποιούν τα δεδομένα και να αποκτούν ολοκληρωμένη εικόνα του γνωστικού αντικειμένου, καθώς ελεύθερα εξερευνούν μέσα σε «κατάλληλα οριοθετημένο πλαίσιο», ώστε να εμπλέκονται «στις έννοιες και στους στόχους που έχουν ενσωματωθεί στον μικρόκοσμο» (Κυνηγός & Κουτλής, 2002).

Γ. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Κατά την πορεία διδασκαλίας προσδοκάται οι μαθητές/τριες να αποκτήσουν δεξιότητες διερεύνησης και χειρισμού της βάσης δεδομένων, επεξεργασίας των δεδομένων, ερμηνείας συμβολικών αναπαραστάσεων και κατανόησης εντολών και λειτουργιών των διερευνητικών εργαλείων για τη διατύπωση ερωτήσεων και εξαγωγή συμπερασμάτων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Τεχνολογική πλατφόρμα: ΑΒΑΚΙΟ, Μικρόκοσμος: ΤΑΞΙΝΟΜΟΥΜΕ, Ψηφίδες: Βάση δεδομένων, Σύνολο, Ερώτηση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Το παρόν σενάριο σχεδιάστηκε στη βάση της επαγωγικής και ερμηνευτικής μεθόδου. Κατά την πορεία της διδασκαλίας αναμένεται ότι οι μαθητές/τριες θα διερευνήσουν τα δεδομένα της βάσης, θα επεξεργαστούν, θα αναλύσουν, θα συνθέσουν, θα εξάγουν γενικεύσεις και συμπεράσματα, ενεργώντας συνεργατικά κατά ομάδες.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Θεματική ενότητα: «Τα Ομηρικά Έπη – Εισαγωγή» / Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία Α' Γυμνασίου.

Χρονισμός – διάρκεια: 2 Δίωρα

Σχέση με το αναλυτικό πρόγραμμα:

Το παρόν σενάριο είναι συμβατό με το Αναλυτικό Πρόγραμμα, αφού διδάσκεται σε προβλεπόμενες ώρες της διδακτέας ύλης και είναι σύμφωνο με τους γενικούς σκοπούς και ειδικούς στόχους διδασκαλίας των Ομηρικών επών, όπως προβλέπονται από το Ε.Δ.Π.Π.Σ. του Π.Ι.

Προτεινόμενη πορεία διδασκαλίας:

Αυτή η διδακτική πρόταση εκτυλίσσεται στο Εργαστήριο των Υπολογιστών, σε 2 φάσεις. Σε κάθε φάση οι μαθητές/τριες συνεργάζονται σε ομάδες και διερευνούν το Μικρόκοσμο, ακολουθώντας την πορεία εργασίας που τους υποδεικνύεται σε φύλλο εργασίας, επεξεργάζονται τα δεδομένα, θέτουν ερωτήσεις, ερμηνεύουν τα αποτελέσματα που τους δίδονται σε μορφή διαγραμμάτων Venn, εξάγουν συμπεράσματα και τα καταγράφουν. Στο τέλος κάθε φάσης ανακοινώνουν τα συμπεράσματά τους.

Προετοιμασία:

Οι μαθητές έχουν διδαχθεί σε προηγούμενη διδασκαλία τα γενικά εισαγωγικά στοιχεία του σχολικού εγχειριδίου σχετικά με την επική ποίηση και τον επικό κύκλο, τους ραψωδούς και τον Όμηρο και έχουν έρθει σε επαφή με βασικές έννοιες που αφορούν τις τεχνικές του Ομήρου.

Φάση α': 2 διδακτικές ώρες

Ο καθηγητής οργανώνει τους μαθητές σε ομάδες τριών ατόμων που θα εργαστούν συνεργατικά κατά την πορεία της διδασκαλίας και δίδει σε κάθε ομάδα το Φύλλο εργασίας Α'. Κριτήρια για τη σύνθεση των ομάδων είναι η παρουσία ενός τουλάχιστον μαθητή με εμπειρία εργασίας σε λογισμικό, καθώς και η ανάμειξη μαθητών διαφορετικών δυνατοτήτων/επιδόσεων, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα κινητοποίησης του συνόλου της τάξης.

Ο καθηγητής καλεί τους μαθητές να επιχειρήσουν μια εισαγωγική διερεύνηση του έργου του Ομήρου, μέσω του μικρόκοσμου που τους έχει δοθεί. Διευκρινίζει ότι ο μικρόκοσμος περιλαμβάνει πεδία και εγγραφές αναφορικά με τα έπη, τις ραψωδίες, το περιεχόμενο, τους ήρωες, τους θεούς, τις θεϊκές παρεμβάσεις, τις αξίες/στάσεις/έθιμα, τα τυπικά θέματα, το σχήμα των τριών, τις τεχνικές, τον τόπο, το χρόνο. Αφιερώνει τα πρώτα λεπτά προκειμένου να δώσει στους μαθητές/τριες απλές οδηγίες χειρισμού του μικρόκοσμου. Υποδεικνύει ότι ο ρόλος τους είναι να επεξεργαστούν τα δεδομένα των εγγραφών, να διατυπώσουν ερωτήσεις στην ψηφίδα Ερώτηση, να ερμηνεύσουν τα αποτελέσματα της ψηφίδας Σύνολο, να εξάγουν και να καταγράψουν συμπεράσματα. Κατόπιν ζητά να συμβουλευθούν το φύλλο εργασίας και να προχωρήσουν στη διερεύνηση.

Το Φύλλο εργασίας Α' θέτει τις εξής παραμέτρους διερεύνησης:

- Αναζήτηση ομοιοτήτων και διαφορών των δύο επών ως προς τα θέματα:
 1. Ραψωδίες
 2. Χρόνος – διάρκεια. Λειτουργία του χρόνου.
 3. Τόπος εξέλιξης της πλοκής των δύο επών.

4. Συνηθέστερες τεχνικές.
5. Η μοίρα στα ομηρικά έπη.
6. Ο θάνατος στον ομηρικό κόσμο και αξίες – έθιμα που σχετίζονται με αυτόν.
7. Τα χαρακτηριστικά του ήρωα στην Ιλιάδα και στην Οδύσσεια.
8. Διαχρονικές αξίες των δύο επών . Ομοιότητες – διαφορές.

Κατά τη διάρκεια της διερεύνησης, οι μαθητές/τριες εναλλάσσονται στην ανάληψη ρόλων που είναι: ο χειρισμός του πληκτρολογίου, η διατύπωση ερωτήματος που διαμορφώνεται στη συνέχεια από την ομάδα, η καταγραφή των αποτελεσμάτων και εξαγωγή συμπερασμάτων.

Ο καθηγητής κατά τη διάρκεια της διερεύνησης έχει ρόλο συμβουλευτικό, συνεργατικό. Συντονίζει την πορεία των ομάδων, προωθεί το συνεργατικό κλίμα, διευκολύνει και δίνει επεξηγήσεις σε τεχνικά θέματα ή θέματα κατανόησης, καθοδηγεί στη διατύπωση ερωτημάτων, ενθαρρύνει και αξιολογεί την προσπάθεια.

Στο τέλος της διερεύνησης κάθε ομάδα ανακοινώνει προφορικά τα συμπεράσματά της και τα καταγράφει σε ένα αρχείο σε Επεξεργαστή Κειμένου/ Word.

Φάση β΄: 2 διδακτικές ώρες

Κατά τη δεύτερη φάση, οι μαθητές και πάλι διερευνούν συνεργατικά το Μικρόκοσμο, οργανωμένοι στις ίδιες ομάδες. Ο καθηγητής δίνει το Φύλλο εργασίας Β΄ και ζητά από τους μαθητές/τριες να το συμβουλευθούν και να προχωρήσουν στη διερεύνηση. Το Φύλλο εργασίας Β΄ θέτει τις εξής παραμέτρους διερεύνησης:

- Η Ιλιάδα του Ομήρου αποτελεί ένα ηρωικό – πολεμικό έπος ενώ η Οδύσσεια αποτελεί ένα ηρωικό – μεταπολεμικό έπος. Να διερευνήσετε το περιεχόμενο, τις αξίες, τις στάσεις, τα έθιμα, τα τυπικά θέματα και να εντοπίσετε τα κοινά και διαφοροποιητικά στοιχεία που να δικαιολογούν τους παραπάνω χαρακτηρισμούς.
- Να διερευνήσετε την παρουσία των θεών στην Ιλιάδα και Οδύσσεια καθώς και τους τρόπους παρέμβασής τους στον κόσμο των ανθρώπων. Ποια συμπεράσματα εξάγετε; Ποιες ομοιότητες και διαφορές βρίσκετε στα δύο έπη;
- Να διερευνήσετε τα στοιχεία πολιτικής και στρατιωτικής οργάνωση των κοινωνιών που διαφαίνεται μέσα στα Ομηρικά έπη.

Οι μαθητές/τριες εναλλάσσονται και πάλι στους ρόλους διερεύνησης, ενώ ο καθηγητής έχει τον ίδιο συμβουλευτικό συντονιστικό ρόλο. Στο τέλος της διερεύνησης κάθε ομάδα ανακοινώνει και πάλι προφορικά τα συμπεράσματά της και τα καταγράφει σε ένα αρχείο σε Επεξεργαστή Κειμένου/ Word.

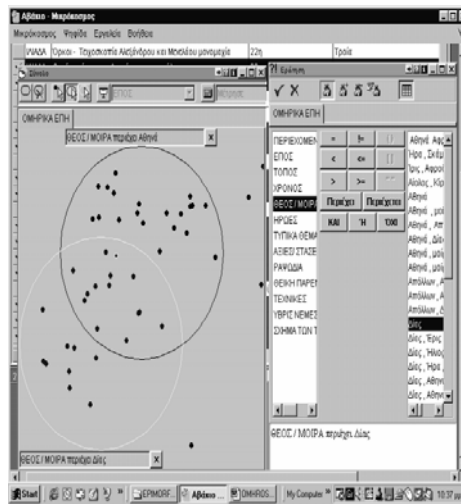
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση των μαθητών/τριών από τον καθηγητή γίνεται ατομικά και ομαδικά. Οι μαθητές/τριες αξιολογούνται ως προς την προσωπική τους συμμετοχή κατά τη διερεύνηση αλλά και ως προς το αποτέλεσμα της συλλογικής εργασίας κάθε ομάδας. Αξιολογούνται η επιτυχημένη διερεύνηση, η αποτελεσματική επεξεργασία των δεδομένων, η εύστοχη διατύπωση ερωτήσεων, η αποτελεσματική ανάλυση και ερμηνεία των απαντήσεων, η εξαγωγή εύστοχων συμπερασμάτων, η επιτυχημένη παρουσίαση των αποτελεσμάτων των διερευνήσεων στην τάξη.

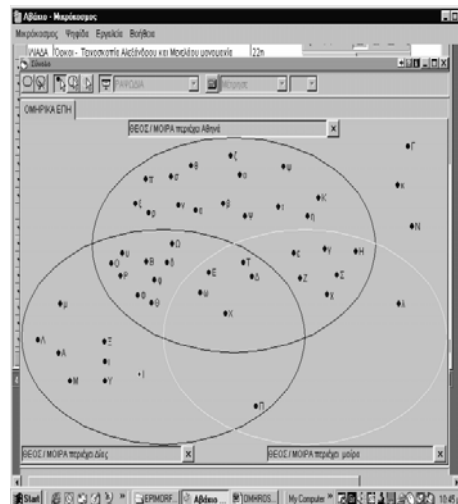
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Κατά την πορεία της διδασκαλίας, καθώς οι μαθητές θα διερευνούν την παρουσία των θεών στα δύο έπη, εικάζεται ότι θα θέσουν τα παρακάτω ερωτήματα: Είναι η παρουσία της θεάς Αθηνάς –προστάτιδας του Οδυσσέα και των Αχαιών– έντονη στα δύο έπη; Είναι επιπλέον η παρουσία του Δία– πατέρα των θεών, εξίσου έντονη στα έπη; Μήπως αντίστοιχα εμφανίζεται και η παρουσία της μοίρας;

Για να διερευνήσουν τα παραπάνω, θα διατυπώσουν στην ψηφίδα Ερώτηση, το ερώτημα: «ΘΕΟΣ/ΜΟΙΡΑ περιέχει Αθηνά» και αμέσως μετά το ερώτημα «ΘΕΟΣ/ΜΟΙΡΑ περιέχει Δίας». Η απάντηση που θα τους δώσει η ψηφίδα Σύνολο φαίνεται παρακάτω στο σχήμα 1. Στη συνέχεια θα διατυπώσουν πάλι στην ψηφίδα Ερώτηση, το ερώτημα «ΘΕΟΣ/ΜΟΙΡΑ περιέχει μοίρα» και η απάντηση της ψηφίδας Σύνολο φαίνεται στο σχήμα 2. Επιπλέον, ενεργοποιώντας το κουμπί «Επιλογή στοιχείων», έτσι ώστε να προβάλλονται οι ραβδώδες στη θέση των κουκίδων του διαγράμματος, γίνεται φανερό ότι συχνότατη είναι η παρουσία της θεάς Αθηνάς και στα δύο έπη, ενώ ο Δίας παρουσιάζεται πιο συχνά στην Ιλιάδα. Λιγότερο έντονη είναι η αναφορά της μοίρας σε σχέση με τους θεούς, αλλά και αυτή φαίνεται ότι πιο συχνά αναφέρεται στην Ιλιάδα, παρά στην Οδύσσεια.

Σχήμα 1

Σχήμα 2

ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Το παρόν σενάριο μπορεί να επεκταθεί σε διδασκαλία μικρότερης ή μεγαλύτερης έκτασης. Ο Μικρόκοσμος που δημιουργήθηκε άλλωστε, δεν εξαντλεί τα στοιχεία μορφής και περιεχομένου των δύο επών, αλλά εστιάζει σε σημαντικά και αντιπροσωπευτικά σημεία. Η φύση της βάσης δεδομένων είναι τέτοια ώστε να μπορεί να εμπλουτισθεί με νέα πεδία ή να περιοριστούν τα υπάρχοντα πεδία της, κατά την

κρίση του διδάσκοντα. Έτσι, μπορεί επιπλέον να χρησιμοποιηθεί σε εισαγωγική – συγκριτική διδασκαλία της Ιλιάδας του Ομήρου, που διδάσκεται μετά την ολοκλήρωση της Οδύσσειας. Επιπλέον μπορεί να πάρει τη μορφή ετήσιου project, κατά το οποίο ο διδάσκων θα ζητήσει από τους μαθητές/τριες να συμπληρώνουν μόνοι τους τα πεδία της βάσης, παράλληλα προς την εξέλιξη της διδασκαλίας των επών και κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, με στόχο να παρουσιαστεί το συγκεντρωμένο υλικό από τους μαθητές/τριες κατά το τέλος του έτους, σε μια γενική ανασκόπηση των Ομηρικών Επών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Bloom B.S & Krathwohl D.R., (2000), Ταξινόμια διδαχτικών στόχων (Μετ. Λαμπράκη- Παγανού Α.), Κώδικας
2. Δελής Τ., (1976), Η Οδύσσεια του Ομήρου, Ερμηνευτικό σχέδιασμα, Gutenberg
3. Δελής Τ., (1978), Η Ιλιάδα του Ομήρου, Ερμηνευτικό σχέδιασμα, τ. Α', Gutenberg
4. Δελής Τ., (1979), Η Ιλιάδα του Ομήρου, Ερμηνευτικό σχέδιασμα, τ. Β', Gutenberg
5. Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών & Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης, (2002), τ. Α', ΥΠΕΠΘ, ΠΙ.
6. Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη Γ., (1991), Οι εκπαιδευτικές και κοινωνικές διαστάσεις της χρήσης των νέων τεχνολογιών στο σχολείο, *Σύγχρονα Θέματα*, τευχ. 46-47, 77-93
7. Κυνηγός Χ. & Κουτλής Μ., (2002), «Εκπαιδευτικό λογισμικό υπό ...συνθήκες», *RAM* τ. Φεβ., 94-101
8. Κυνηγός Χ., (1995), Η ευκαιρία που δεν πρέπει να χαθεί: Η υπολογιστική τεχνολογία ως εργαλείο έκφρασης και διερεύνησης στη γενική παιδεία, *Ελληνική Εκπαίδευση: Προοπτικές αναγκρότητας και εκσυγχρονισμού* (Επιμ. Καζαμιάς Α. & Κασσωτάκης Μ.), 396-416, Σείριος
9. Κυνηγός Χ., (2002), Νέες πρακτικές με νέα εργαλεία στην τάξη: Κατάρτιση επιμορφωτών για τη δημιουργία κοινοτήτων αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στο σχολείο, *Νοητικά εργαλεία και πληροφοριακά μέσα* (Επιμ. Κυνηγός Χ. & Δημαράκη Ευ.), 27-53, Καστανιώτη

ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ

Microsoft WORD

ΤΑΞΙΝΟΜΟΥΜΕ (Κατασκευαστής: Έργα: 1.«Θρανίο»:

Επαναχρησιμοποιήσιμες Ψηφίδες Λογισμικού για την Ανάπτυξη Υψηλής Ποιότητας Εκπαιδευτικού Λογισμικού για Διερευνητική Δραστηριότητα, Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, έργο #78, 1999-2001. 2.Ε56, Έργα Επίδειξης Νέων Τεχνολογιών: Ανάπτυξη Ψηφίδων Γενικής Χρήσης- Υπ.Ε.Π.Θ. Β' Κ.Π.Σ., Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ., ενέργεια ΟΔΥΣΣΕΙΑ: Αξιοποίηση των Υπολογιστικών και Δικτυακών Τεχνολογιών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.) <http://e-slate.cti.gr/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τα φύλλα εργασίας θα έχουν την ακόλουθη μορφή:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α΄

Να διερευνήσετε τη δομή των δύο Ομηρικών επών, Ιλιάδας και Οδύσσειας, εντοπίζοντας ομοιότητες ή διαφορές στα παρακάτω σημεία. Να καταγράψετε τα συμπεράσματά σας.

1. Ραψωδίες
2. Χρόνος – διάρκεια. Λειτουργία του χρόνου.
3. Τόπος εξέλιξης της πλοκής των δύο επών.
4. Συνηθέστερες τεχνικές.
5. Η μοίρα στα ομηρικά έπη.
6. Ο θάνατος στον ομηρικό κόσμο και αξίες – έθιμα που σχετίζονται με αυτόν.
7. Τα χαρακτηριστικά του ήρωα στην Ιλιάδα και στην Οδύσσεια.
8. Διαχρονικές αξίες των δύο επών . Ομοιότητες – διαφορές.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Β΄

1. Η Ιλιάδα του Ομήρου αποτελεί ένα **ηρωικό – πολεμικό έπος** ενώ η Οδύσσεια αποτελεί ένα **ηρωικό – μεταπολεμικό έπος**.

Να διερευνήσετε το περιεχόμενο, τις αξίες, τις στάσεις, τα έθιμα, τα τυπικά θέματα και να εντοπίσετε τα κοινά και διαφοροποιητικά στοιχεία που να δικαιολογούν τους παραπάνω χαρακτηρισμούς.

2. Να διερευνήσετε **την παρουσία των θεών** στην Ιλιάδα και Οδύσσεια καθώς και τους **τρόπους παρέμβασής τους** στον κόσμο των ανθρώπων. Ποια συμπεράσματα εξάγετε; Ποιες ομοιότητες και διαφορές βρίσκετε στα δύο έπη;

3. Να διερευνήσετε τα στοιχεία πολιτικής και στρατιωτικής οργάνωσης των αρχαίων ελληνικών κοινωνιών, όπως διαφαίνονται μέσα στα Ομηρικά έπη.